

SHURA TÜRKİYE'NİN İLK ENERJİ DÖNÜŞÜMÜNÜN FİNANSMANI RAPORUNU AÇIKLADI

- *SHURA Enerji Dönüşümü Merkezi, 100'ün üzerinde paydaşın katılımıyla hazırlanan, Türkiye'nin en kapsamlı ve kapsayıcı enerji finansmanı raporuna imza attı*
- *Enerji sektörü için yol haritası niteliğindeki 'Türkiye'de Enerji Dönüşümünün Finansmanı' raporu kamu, finans kuruluşları ve yatırımcılar için başarılı finansman modelleriyle çözüm önerileri ortaya koyuyor*
- *2002-2018 döneminde enerji yatırımlarının yıllık ortalama tutarı 5,5-6 milyar dolar, finansmanı 3,5-4 milyar seviyesinde. Enerji dönüşümü yatırımlarında ise yıllık ortalama yatırım 3,4 milyar dolar, finansman tutarı 2,1 milyar dolar seviyesinde.*

Türkiye'de enerji dönüşümü konusunda çalışan ilk ve tek düşünce kuruluşu SHURA Enerji Dönüşümü Merkezi, Türkiye'de şimdiye kadar hazırlanmış en kapsamlı ve kapsayıcı enerji finansmanı raporunu yayınladı. 'Türkiye'de Enerji Dönüşümünün Finansmanı' raporu 3 Ekim Perşembe günü İstanbul'da düzenlenen basın toplantısında açıklandı.

Enerji ve finans dünyasının önde gelen isimlerinin katıldığı toplantının açılış konuşmasını SHURA Enerji Dönüşümü Merkezi Direktörü Değer Saygın yaptı. Raporun hedefinin, Türkiye'de yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği yatırımlarına yönelik finansman ihtiyacının değerlendirilmesiyle birlikte finansal kuruluşlar, yatırımcılar ve kamuya yönelik öneriler geliştirmek olduğunu vurgulayan Saygın, 'Türkiye'de Enerji Dönüşümünün Finansmanı' raporunu hazırlarken finans kuruluşları,

enerji şirketleri, teknoloji tedarikçileri, danışmanlık kuruluşları, sanayi kuruluşları, sektörel kuruluşlar ve kamu kuruluşları başta olmak üzere 100'ün üzerinde paydaşla temas ettiklerini belirtti.

Raporun 10 aylık bir çalışmanın ürünü olduğunu söyleyen Saygın, "Geçmiş döneme bakıldığında Türkiye'de enerji dönüşümünde yıllık ortalama 3,4 milyar dolar yatırım ve yaklaşık 2 milyar dolar finansmanla önemli yol kat edildiğini görüyoruz. Önümüzdeki dönemde dönüşen ve değişen ihtiyaçlara yönelik yeni adımlar atılmasıyla bu sürecin ilerleyeceğini düşünüyoruz" diye konuştu.

Ardından söz alan **SHURA Enerji Dönüşümü Merkezi Kıdemli Enerji Analisti Yael Taranto** ise rapora ilişkin olarak "Türkiye'nin yatırım potansiyeli, yerel bankaların deneyimi ve enerji sektörünün gelişkinliği, dünyada ise iklim taahhütlerindeki artışla birlikte konjonktürel belirsizlikler aşıldığında enerji dönüşümü ihtiyaçları için finansal kaynaklara ulaşılabilmesi ortaya konuluyor" dedi.

Rapora göre, Türkiye'nin toplam enerji talebi 2002 - 2018 döneminde yüzde 90'ın üzerinde arttı. Talebi karşılamak üzere enerji yatırımları artarken, beraberinde enerji ithalatı da yükseldi. Bununla birlikte Haziran 2019 itibarıyla toplam kurulu elektrik üretim kapasitesi 90,4 GW'a ulaştı. Yenilenebilir kaynaklar ise toplam kurulu kapasitenin yaklaşık yarısını oluşturdu. Enerji verimliliğinin önemli bir göstergesi olan birincil enerji yoğunluğu endeksinde ise diğer ülkelere kıyasla daha yavaş gelişme gösterilirken, yıllık bazda ortalama yüzde 1,65 oranında iyileşme sağlandı.

ENERJİ DÖNÜŞÜMÜNDE YATIRIM VE FİNANSMAN İHTİYACI ARTACAK

Çalışmaya göre, 2004-2018 döneminde enerji yatırımları finansmanında en önemli kaynak yurtiçi ve yurtdışı finansal kuruluşlar oldu. 2018 sonunda yurtiçi bankalardan enerji sektörüne sağlanan finansman, gayri nakdi krediler dahil, 45,4 milyar dolara ulaştı. Yurtdışı finansal kuruluşlardan da doğrudan özel sektör enerji yatırımlarına 12 milyar dolar düzeyinde kredi sağlandı.

Araştırmada, 2007-2018 döneminde enerji sektörünün toplam sabit sermaye yatırımları içindeki payının yüzde 2,3 olduğu, bankacılık kredileri içindeki payının ise yüzde 7'ye yaklaştığı belirtildi. Orta-uzun vadeli borçlar dikkate alındığında ise pay yüzde 10 civarında.

Enerji sektörünün diğer sektörlerle kıyasla borçlanma olanaklarından daha fazla yararlanabilmesi ve orta-uzun vadeli kaynak temin edebilmesi dikkat çekiyor. Enerji dönüşümü yatırımlarında sağlanabilen yüzde 60-65 seviyesindeki borç oranının diğer enerji yatırımlarına kıyasla daha yüksek seviyede olduğu görülüyor.

Raporda, 2030 yılına kadar Türkiye enerji sektörünün dönüşümünün devamı için yıllık ortalama 5,3 - 7 milyar dolarlık bir yatırım ihtiyacı olduğu tahmin ediliyor. Bu yatırımın karşılanması için ise yıllık ortalama 3,6 - 4,5 milyar dolarlık finansman gerekeceği hesaplandı. Söz konusu rakamlar geçmiş dönem ortalamalarının 1,5 - 2 kat üstünde. Önemli ölçüde artacak olan finansman gereksiniminin yüzde 70'inin geleneksel banka kredileriyle, yüzde 30'luk bölüm için ise tahviller, girişim/risk sermayesi vb. alternatif yatırım araçlarıyla karşılanabileceği hesaplanıyor.

Yatırımlar 2030'a kadar yenilenebilir enerjinin elektrik üretimi içindeki payının yüzde 50'ye yükselmesini, ayrıca enerji verimliliğinde 'Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı 2017-2023' hedeflerine ulaşılarak 2030'a dek bu seviyenin muhafaza edilmesini sağlayacak.

ENERJİ FİNANSMANINDA YENİ ÜRÜNLERE İHTİYAÇ VAR

Enerji sektörü için yol haritası niteliği taşıyan rapor, kamu, finans kuruluşları, yatırımcılar için başarılı finansman modellerinin nasıl oluşturulacağı ortaya koyuyor.

Türkiye'nin enerji sektörünün dönüşümü için ihtiyaç duyulacak yatırım ve finansmanın karşılanması için gereken eylem ve önlemler, çalışma kapsamında yapılan paydaş görüşmeleri doğrultusunda birer eylem alanı halinde ifade edildi. Raporda enerji dönüşümünün finansmanını desteklemek üzere beş eylem alanı önerildi.

- Enerji dönüşümü perspektifinin ve piyasa mekanizmasının güçlendirilmesi
- Finansman kaynaklarının çeşitlendirilmesi
- Enerji verimliliği finansmanının artırılması
- Yenilenebilir enerji finansman modellerinin geliştirilmesi
- Dağıtık yenilenebilir enerji sistemlerinin finansman modellerinin geliştirilmesi

'Türkiye'de Enerji Dönüşümünün Finansmanı' raporunun açıklandığı etkinlikte ayrıca 'Enerji Dönüşümünün Finansmanını Destekleyici Eylem Alanları' paneli düzenlendi.

SHURA Enerji Dönüşümü Merkezi Yönlendirme Komitesi Başkanı Selahattin

Hakman'ın yönettiği oturumda enerji dönüşümüne yönelik finansmanın sağlanması için neler yapılması gerektiği ele alındı. Panelin konuşmacıları arasında **Cahit Büyükbaş** (Enerjisa Elektrik Üretim), **Gülay Dinçel** (Ekonomist / Kıdemli Danışman), **Jülide Oğuz** (KfW Ankara Bürosu), **Onur Ünlü** (ESCON Enerji) ve **Yiğit Emre Bilmiş** (Garanti Bankası) yer aldı.

Hakman şunları söyledi: "Enerjide karbonsuzlaşma, teknolojik ilerlemeler, ölçeklerin küçülmesi, tasarrufun gelir kadar önem kazanması finansman için de belirleyici oluyor. Tüm bu değişimlerin sektör paydaşlarıyla koordinasyon halinde finansman yapılarına yansıtılması sürecin devamı için önem taşıyor."

Detaylı bilgi için: **ATENA** İletişim

Leyla Karakoç – 533 212 46 34

Yeşim Kasap – 532 466 01 14

SHURA Enerji Dönüşümü Merkezi

SHURA Enerji Dönüşümü Merkezi yenilikçi bir enerji dönüşümü platformu olarak, karbonsuzlaşmaya katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. SHURA, Türkiye enerji sektörünün politik, teknolojik ve ekonomik açılarının tartışıldığı, sürdürülebilir ve geniş kabul gören bir platform ihtiyacını karşılamak için kurulmuştur. SHURA'nın amacı, Türkiye'nin enerji sisteminin geleceği konusundaki çalışmalara tarafsız ve veri bazlı analizlerle katkıda bulunarak, çıktılarında sektörün tüm paydaşlarının yararlandığı bir düşünce platformu oluşturmaktır. Bu bağlamda kamu, özel sektör, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarından çok sayıda paydaşın yaklaşımları değerlendirilerek, Türkiye'nin enerji sisteminin düşük karbonlu bir geleceğe dönüşümünün ekonomik potansiyelinin, teknik fizibilitesinin ve politika araçlarının daha iyi anlaşılmasına katkıda bulunmaktadır.

SHURA Enerji Dönüşümü Merkezi European Climate Foundation, Agora Energiewende ve Sabancı Üniversitesi İstanbul Politikalar Merkezi (İPM) ortaklığında kurulmuştur.